

Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки

Проект фінансується ЄС, співфінансується та виконується ПРООН

Тенденції у зовнішній торгівлі плодоовочевою продукцією у 2009 році

конференція “Комерційне
плодоовочівництво, квітництво та
озеленення”

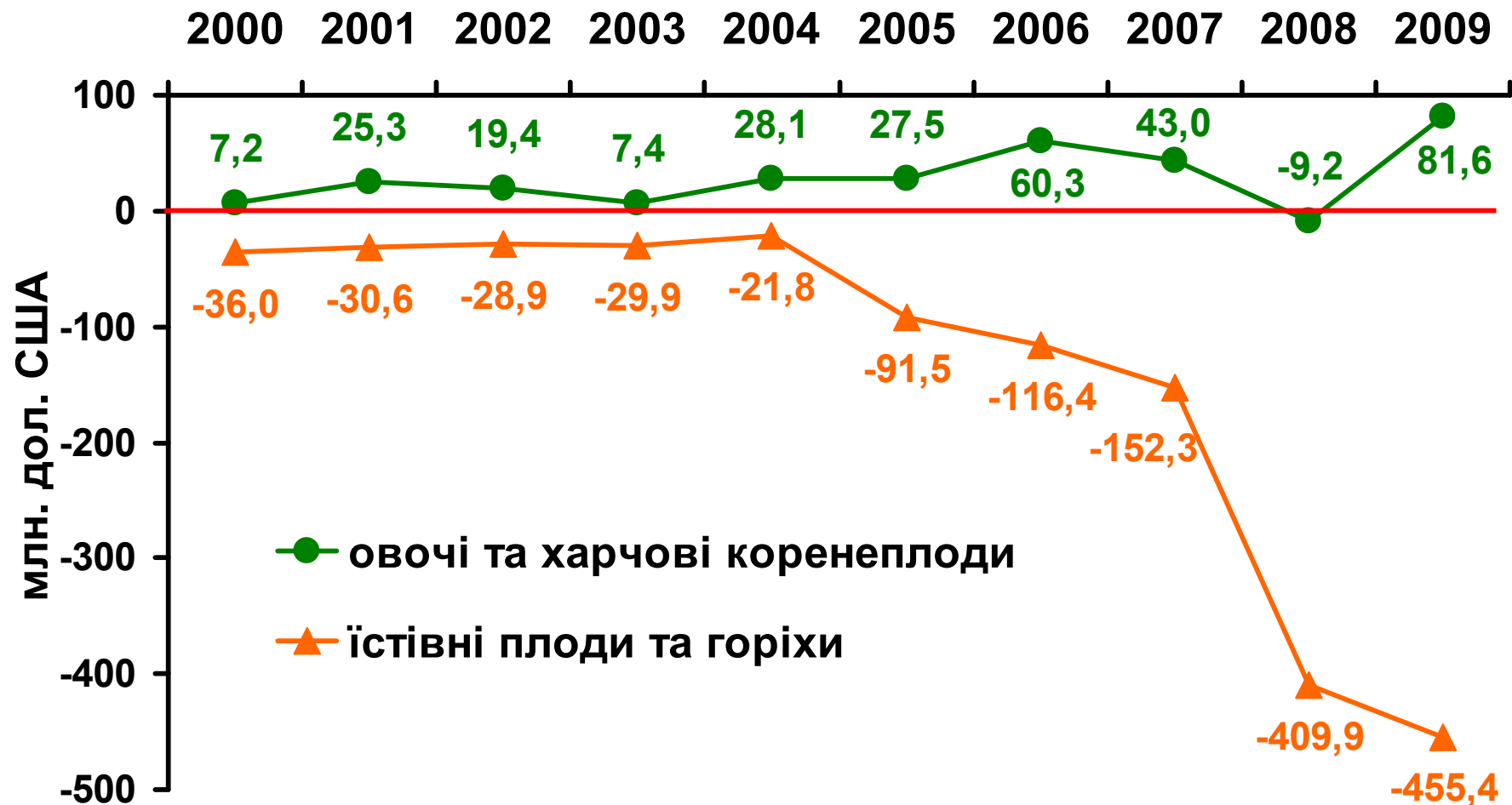
Віталій Жигadlo, аналітик

м. Київ

25 лютого 2010 р.

Динаміка сальдо торговельного балансу овочів та фруктів

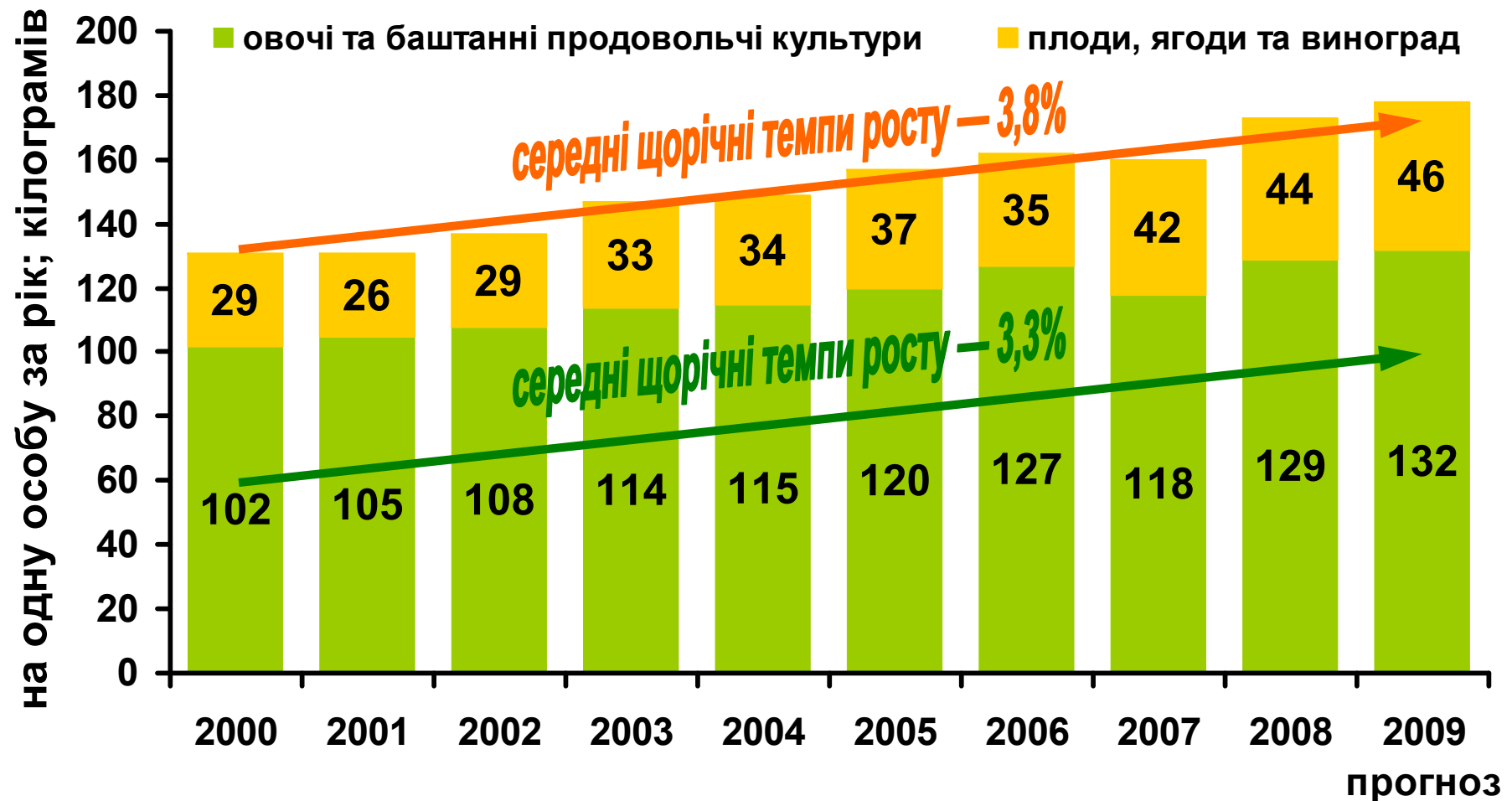

Динаміка імпорту овочів та фруктів в Україну

Споживання плодоовочевої продукції в Україні

Причини збільшення імпорту плодоовочевої продукції

- **тенденції до довгострокового зростання споживання свіжих овочів та фруктів, що підтверджується останніми 10 роками:**
 - зростання купівельної спроможності населення
 - більші вимоги до якості та асортименту продукції
 - зміна вподобань споживачів, що ґрунтується на прагненні до здорового способу життя
 - більша доступність продуктів, що не вирощуються в Україні через природно-кліматичні фактори, як наслідок зниження імпортних митних тарифів через вступ України до СОТ
- **активний розвиток великих торгівельних мереж (METRO, Auchan, Billa, Fozzy Group та інші):**
 - зацікавленість у оптових поставках партіях якісної та сертифікованої продукції
 - висування вимог до зовнішнього вигляду товару та упаковки
 - потреба у товарній різноманітності
- **особливості внутрішнього виробництва:**
 - значна концентрація виробництва у господарствах населення (2009 рік — 87%)
 - фактор сезонності вирощування
 - культивування традиційних для України видів
 - незадовільнений попит на потужності для зберігання
- **зниження імпортних митних тарифів, як наслідок вступу до СОТ**

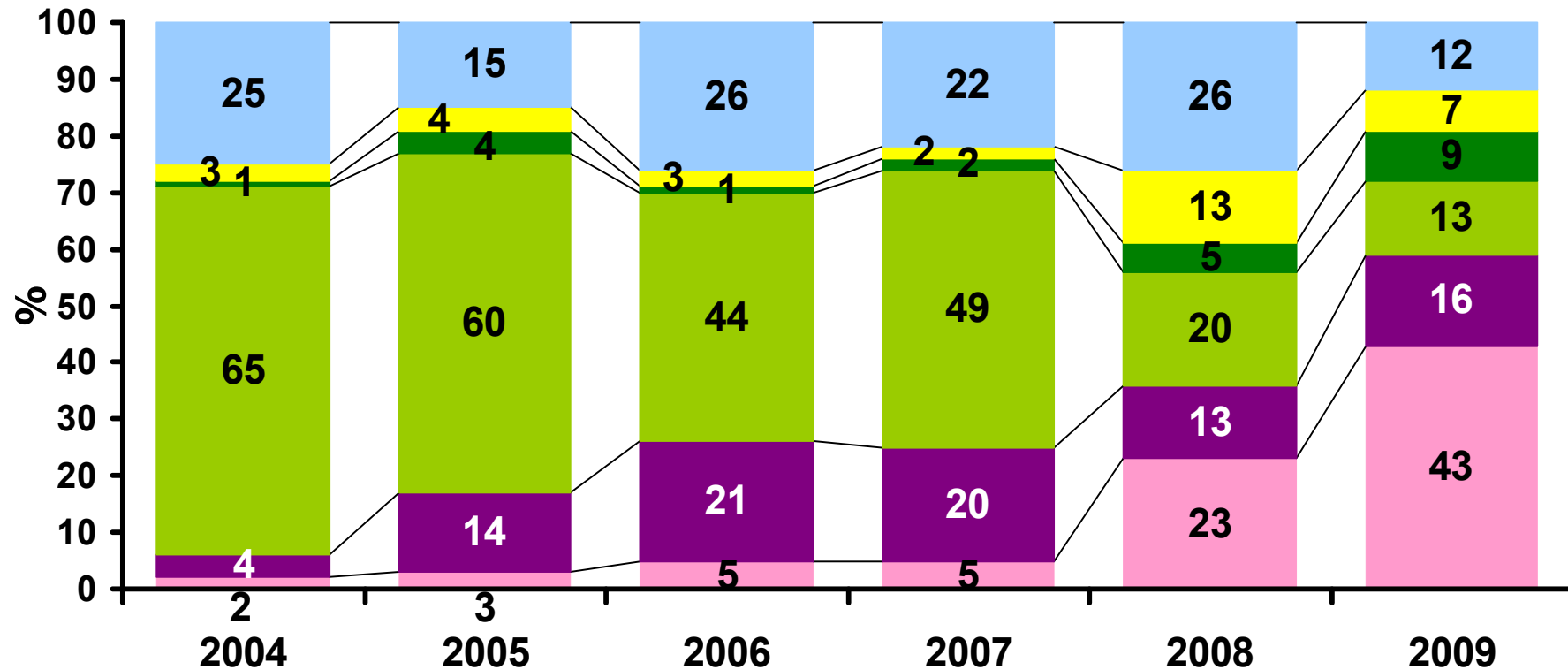

Особливості імпорту овочів в Україну у 2009 році

- динаміку імпортних поставок овочів у II півріччі 2008 року визначали два протилежних за своїм впливом фактори: **зниження імпортних митних тарифів через вступ до СОТ та “економічна криза”**, вони продовжували домінувати і у 2009 році:
 - імпорт овочів **зменшився на 15%** (у вартісному виразі) порівняно з 2008 роком, але при цьому залишався значним — 78 млн. дол. США (наприклад в 2,8 раз більше ніж у цілому за 2007 рік)
 - через зниження купівельної спроможності населення та часткове заміщення продукцією українських виробників продовжилось зниження частки оброблених овочів, тобто продукції з більшою доданою вартістю — з середніх 54% у 2004-2007 роках до 13% у 2009 році
 - значно зросла частка томатів у структурі імпорту — з середніх 4% у 2004-2007 роках до 23% у 2008 році та 43% у 2009 році
 - за географічною структурою імпортні поставки традиційно залишились слабо диверсифікованими за постачальниками

Структура імпорту свіжих овочів

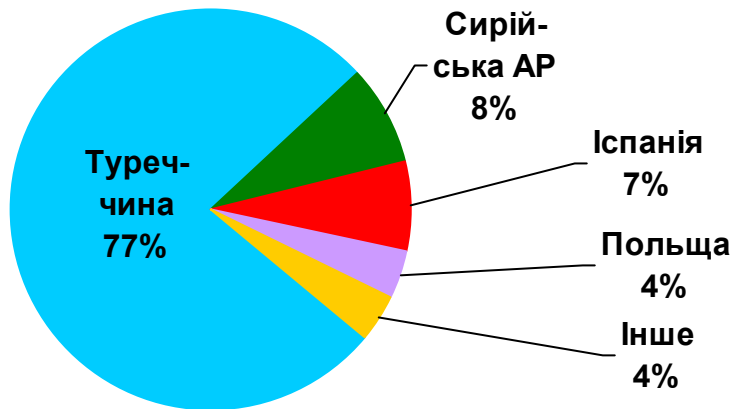

- Інша продукція
- Цибуля
- Огірки
- Оброблені овочі (сушені, нарізані, морожені або консервовані для тимчасового зберігання)
- Інші овочі (гриби, баклажани, шпінат, зелень селери, спаржа та інші)
- Помідори

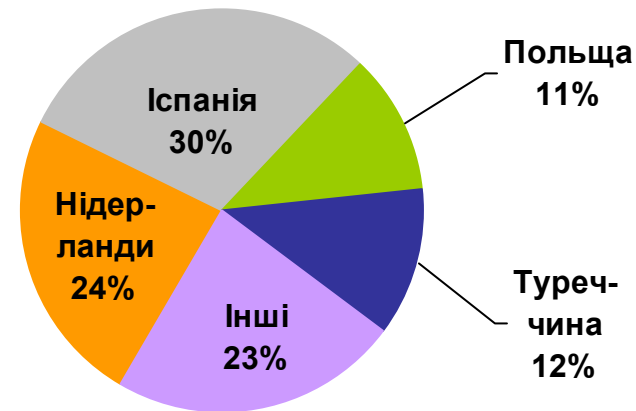

Географічна структура імпорту овочів в Україну у 2009 році

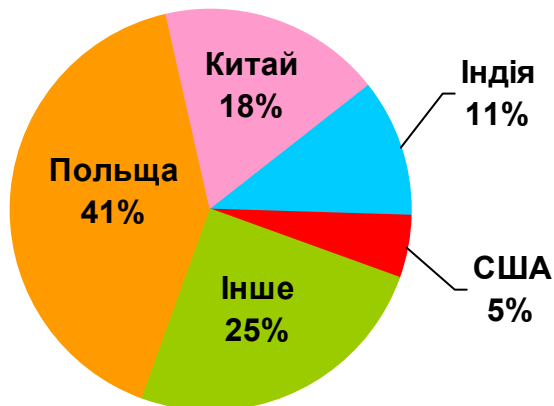
Помідори

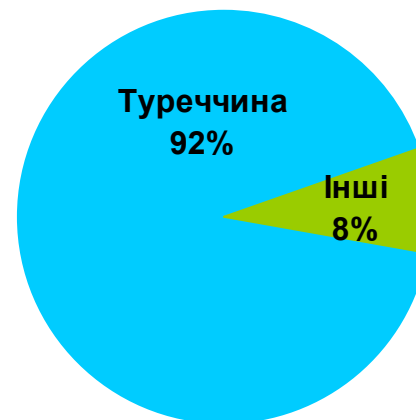
Інші овочі (гриби, баклажани, шпінат, зелень селери, спаржа та інші)

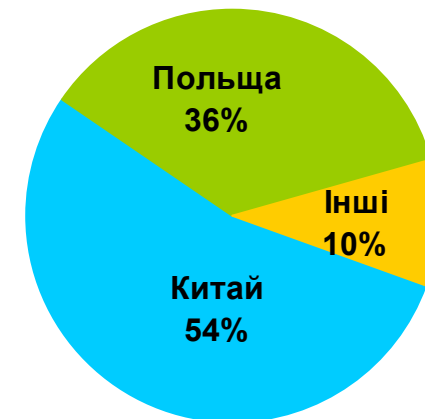
Оброблені овочі (сушені, нарізані, морожені або консервовані для тимчасового зберігання)

Огірки

Цибуля

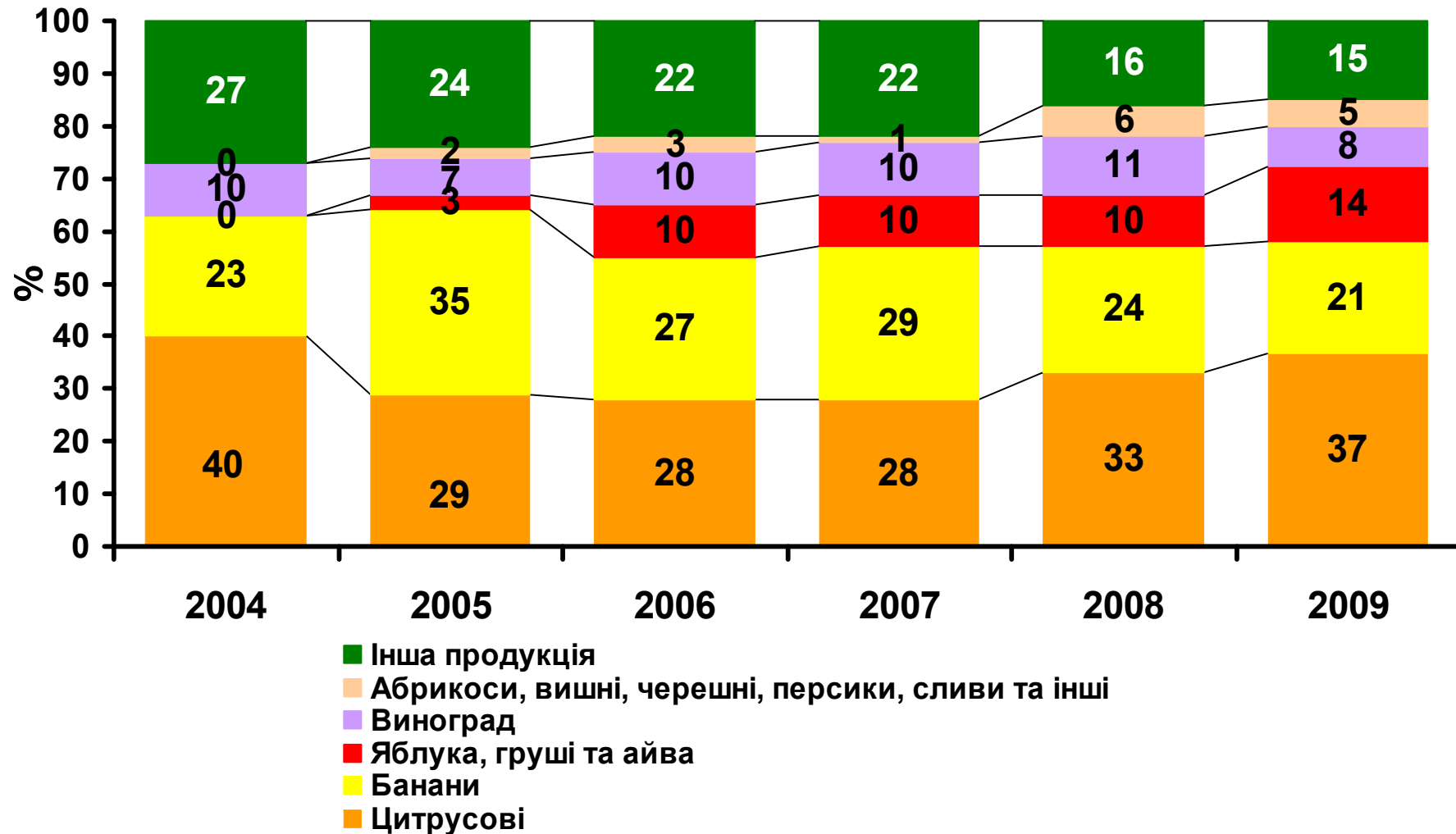

Особливості імпорту фруктів в Україну у 2009 році

- незважаючи на “економічну кризу”, що обмежила купівельну спроможність споживачів імпортні поставки свіжих фруктів у 2009 році у вартісному виразі **зросли на 8,6%** порівняно з 2008 р., в структурі імпорту сільськогосподарської продукції частка фруктів досягла **12,8%**
- найбільш популярними імпортними продуктами традиційно є **цитрусові — 37% та банани — 21%**, тобто продукти, що не культивуються в Україні в силу природно-кліматичних факторів та не мають внутрішніх замінників за смаковими якостями, але при цьому мають прийнятну для споживача ціну
 - свій внесок у більшу доступність даної продукції відіграє і приєднання України до СОТ, імпортний митний тариф на цитрусові і банани: **до вступу до СОТ — 3%, після — 0%**
- епідемія грипу спровокувала підвищений попит на цитрусові, як такі що містять підвищену кількість вітаміну С та мають імунопрофілактичну дію, так у 2009 році їх імпорту **зріс на 22%** порівняно 2008 року
- **на 56% зріс імпорту яблук**, що на **93%** забезпечувався поставками з Польщі:
 - за ціновим фактором польські яблука знаходяться на одному рівні з українськими, а в зимово-весняний період навіть нижче, так середня ціна імпорту яблук з Польщі за 2009 рік склала **2,9-3,0 грн./кг**
 - з 1 грудня по 31 березня на території України починають діяти знижені сезонні імпортні митні тарифи (0%)
 - труднощі з зберіганням продукції вітчизняного виробництва у зимово-весняний період через брак сучасних сховищ

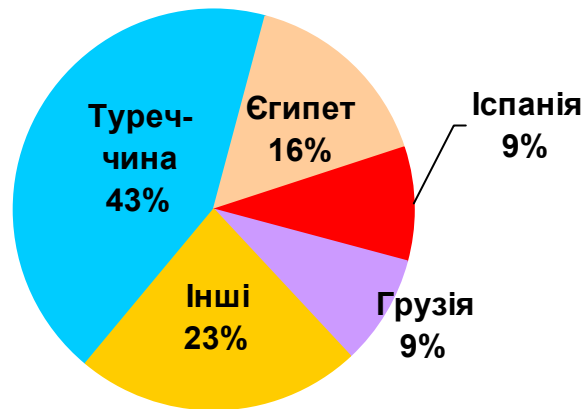
Структура імпорту свіжих фруктів

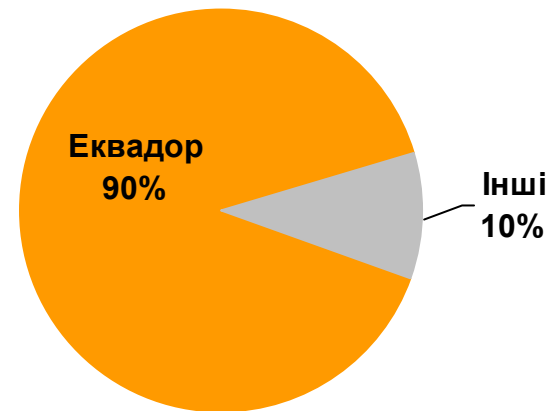

Географічна структура імпорту фруктів в Україну у 2009 році

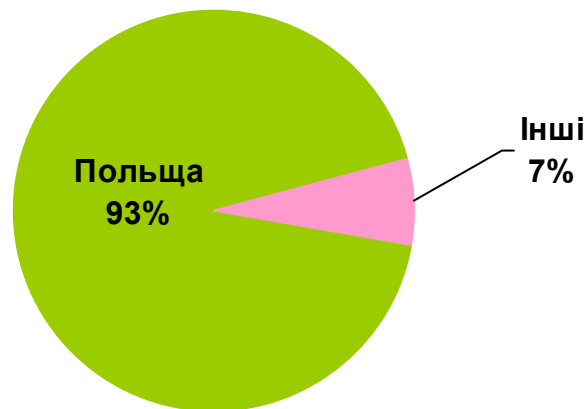
Цитрусові

Банани

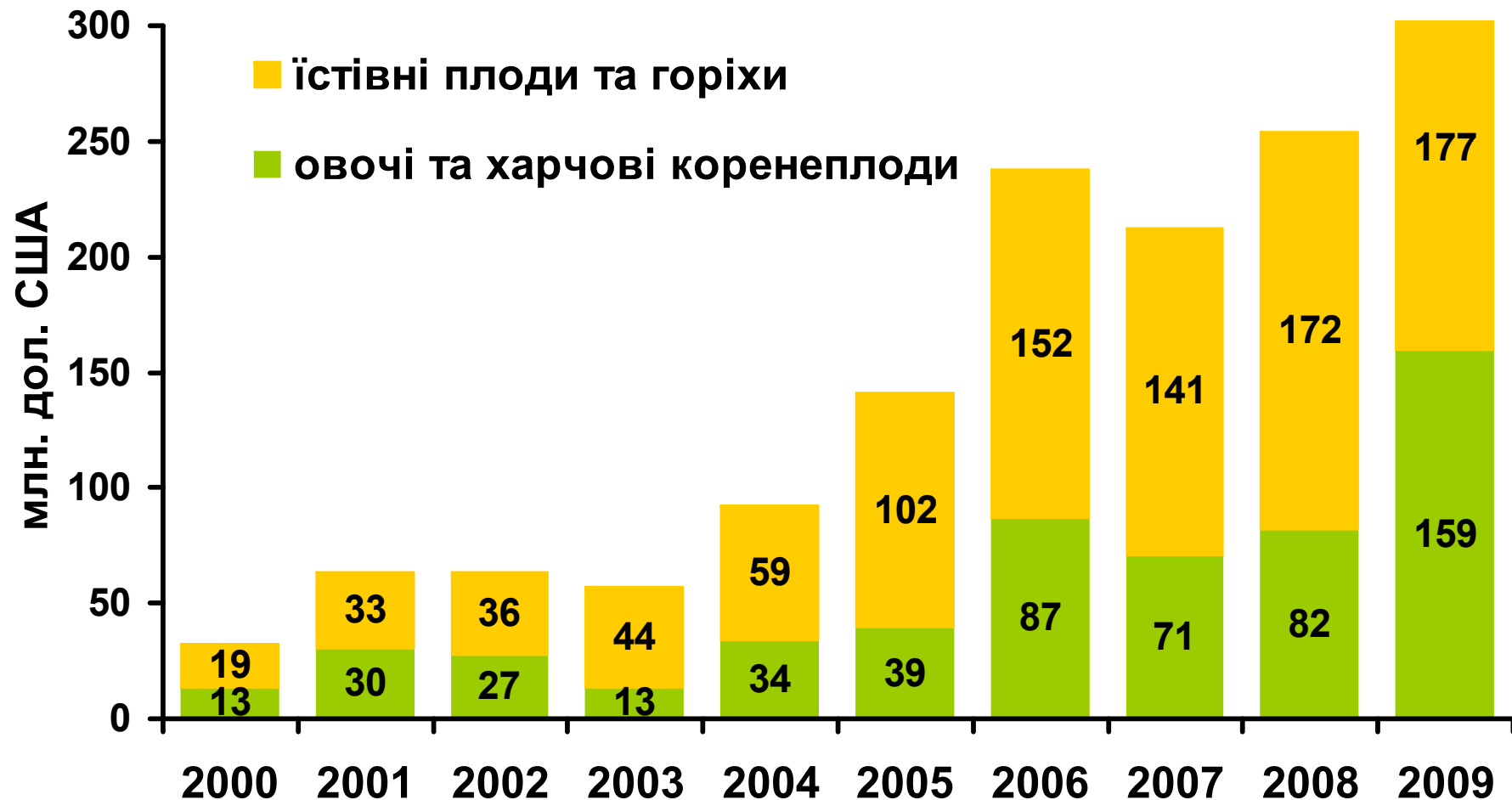

Яблука, груші, айва

Динаміка експорту овочів та фруктів з України

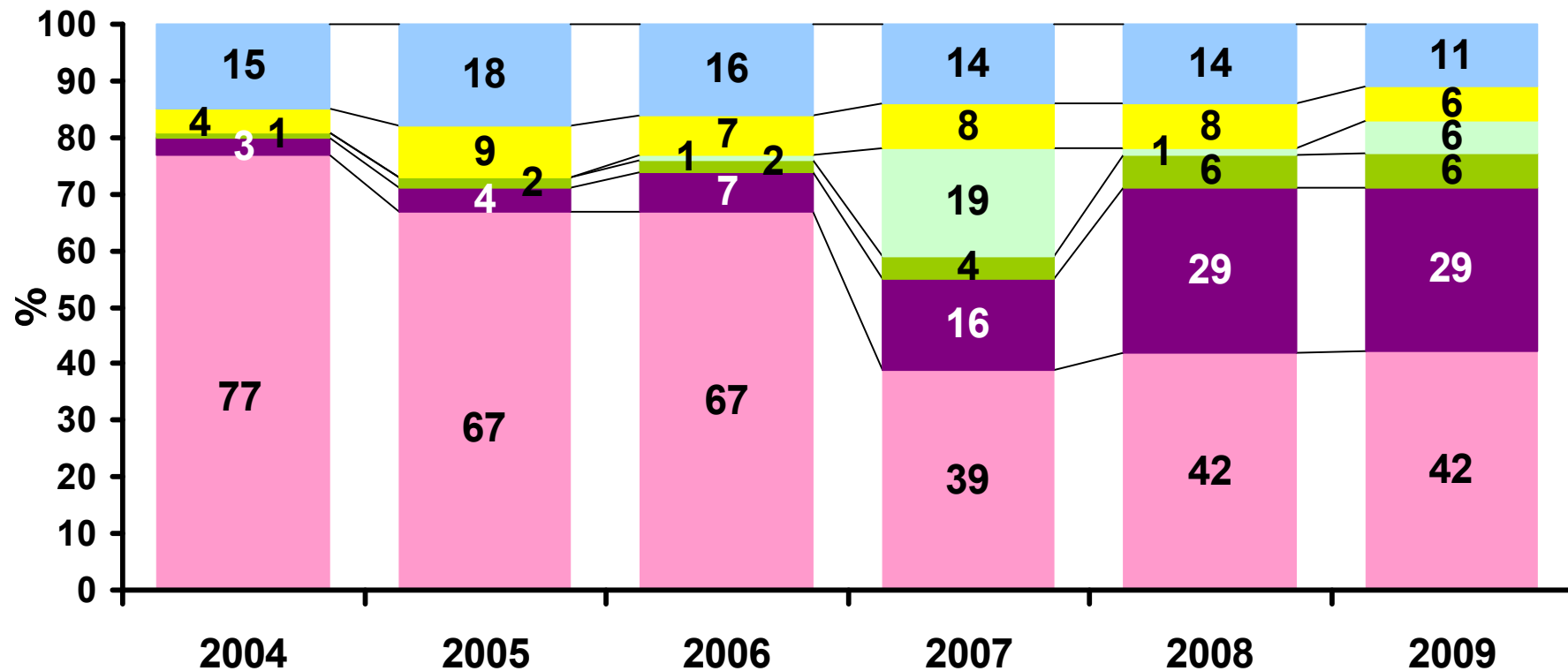

Особливості експорту овочів з України у 2009 році

- у 2009 році продовжилось тенденція останніх років до нарощування обсягів експорту овочів, порівняно з 2008 роком у вартісному виразі він **збільшився вдвічі**, тому сприяло:
 - найбільший за останні 10 років валовий збір овочів у 2009 році — на 4,2% (або на 340 тис. тонн) більший ніж у 2008 році
 - девальвація гривні, що зробило українську продукцію більш конкурентоспроможною
 - збільшення обсягів експорту стало можливим за рахунок традиційних товарних позицій: поставки сушених бобових овочів, томатів, огірків збільшились — в 2 рази, цибулі — в 18 разів
- частка овочевої продукції у загальній структурі експорту сільськогосподарської продукції становила **менше 2%**, що не відповідає потенціалу даного сектору
- товарна структура експорту у 2009 році залишилась майже такою як 2008 року
- 2009 рік не став особливим з точки зору розширення географії збуту овочевої продукції, в основному це Російська Федерація, інші країни СНД та країни Південно-Східної Азії, **що значно обмежує нарощування обсягів експорту:**
 - сушені бобові овочі: Індія — 55%, Сполучене Королівство — 6%, Пакистан — 6%
 - помідори: Російська Федерація — 88%, Білорусь — 12%
 - огірки: Російська Федерація — 94%, Білорусь — 2%
 - цибуля: Російська Федерація — 70%, Азербайджан — 8%, Казахстан — 7%, Узбекистан — 6%
 - овочі заморожені: Російська Федерація — 84%

Структура експорту овочів

■ Овочі бобові сушені ■ Помідори ■ Огірки ■ Цибуля ■ Овочі морожені ■ Інша продукція

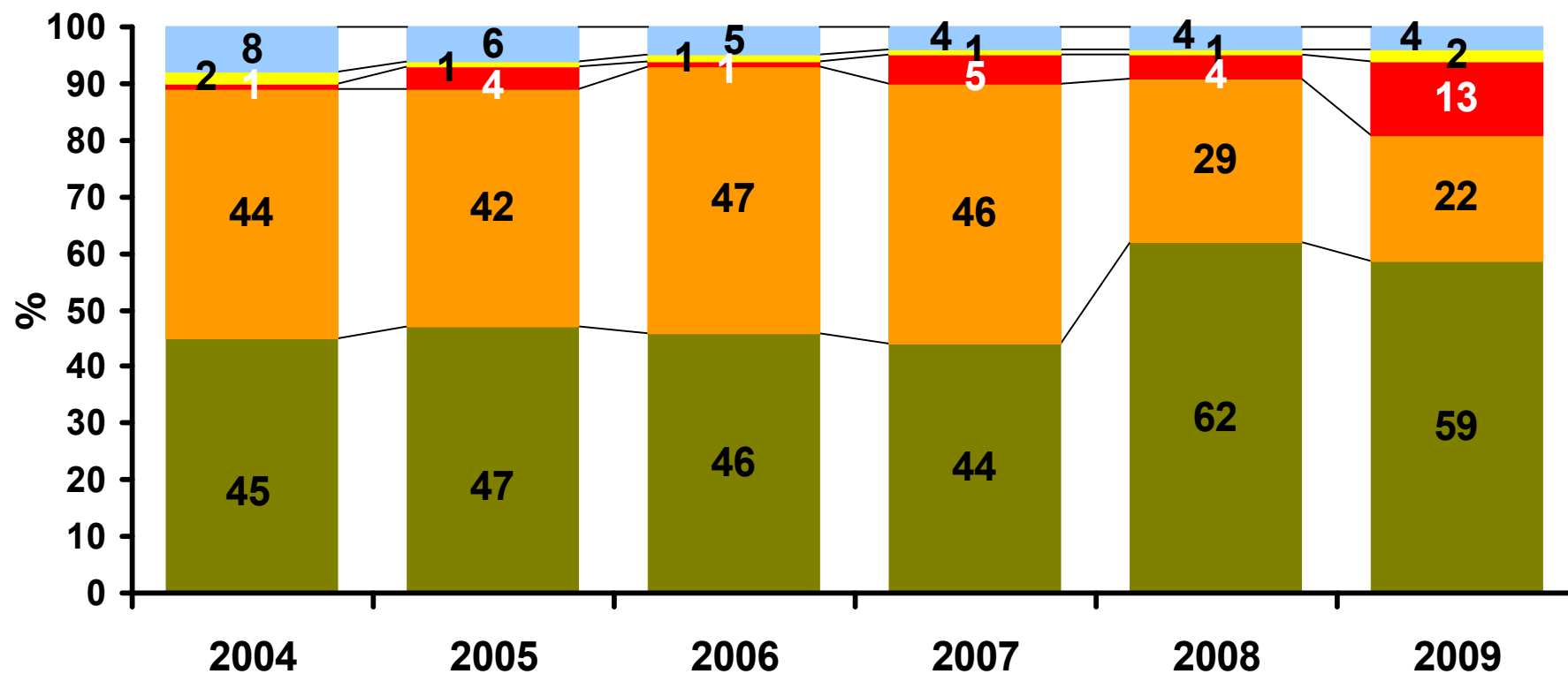

Особливості експорту фруктів та горіхів з України у 2009 році

- у 2009 році спостерігалось незначне збільшення експортних поставок горіхів та фруктів — на 2,7% порівняно з 2008 роком
- товарна структура експорту загалом не зазнала суттєвих змін:
 - 59% займають горіхи (в даній товарній групі **волоські горіхи займають 78%**) та “плоди та горіхи сирі або варені у воді чи на парі, морожені, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин” (переважною більшістю дана товарна група представлена **чорницею — 81%**)
 - відмітимо, що протягом 2008-09 років група оброблених ягід зменшувалась у структурі експорту — з 42-47% у 2004-07 роках до 22% у 2009 році
 - у 2009 році збільшились експортні поставки **яблук (до 13% у структурі експорту) та баштанні культур (до 2%)**, у вартісному виразі за 2009 рік збільшення склало відповідно — 3,8 та 2,8 рази проти аналогічного періоду 2008 року
- географічна структура експорту фруктів та горіхів у 2009 році мала традиційний характер:
 - горіхи: країни Близького Сходу — 55%, Російська Федерація — 12%
 - “плоди та горіхи сирі або варені у воді чи на парі, морожені, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин”: країни ЄС-27 — 94%
 - яблука: Російська Федерація — 99%
 - дині та кавуни: країни ЄС-27 — 69%, Білорусь — 26%

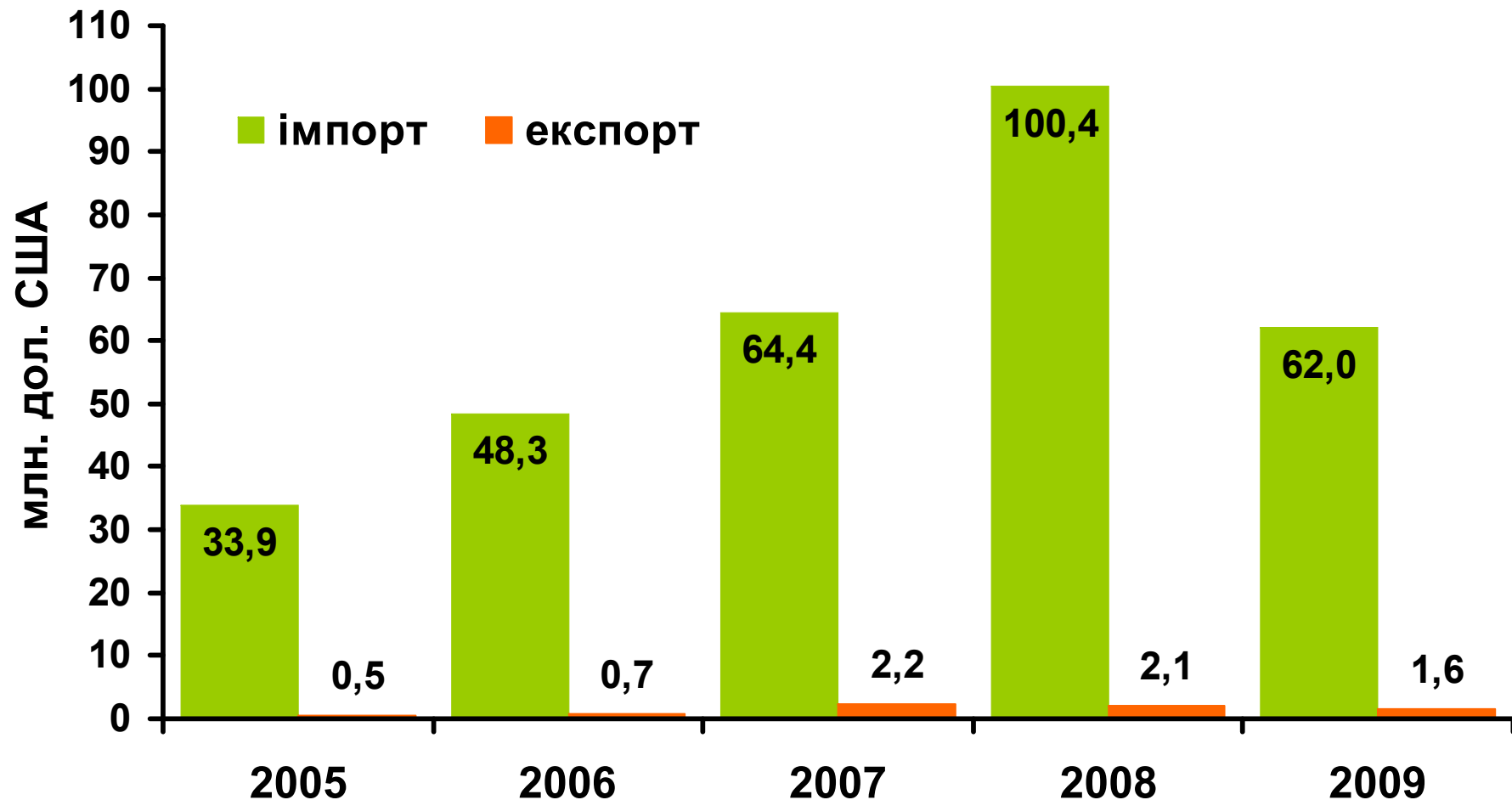
Структура експорту фруктів та горіхів

■ Горіхи ■ Плоди та горіхи морожені ■ Яблука, груші та айва ■ Дині, кавуни ■ Інша продукція

Динаміка експорту-імпорту живих рослин та продуктів квітництва

Особливості імпорту живих рослин та продуктів квітництва в Україну у 2009 році

- останніми роками ринок даної продукції знаходився в стадії активного росту, споживчий попит та недостатнє внутрішнє виробництво стимулювали збільшення імпортних поставок, **вартість яких з 2005 по 2008 роки потроїлась**, але **у 2009 році** через економічні труднощі в Україні імпорт **зменшився на 38%** порівняно з 2008 роком та досяг рівня 2007 року
- традиційно основу імпорту складають групи УКТЗЕД **0602** (Інші живі рослини (включаючи їх коріння), живці та підщепи; міцелій грибів) та **0603** (зрізані квітки та пуп'янки, придатні для складання букетів або для декоративних цілей свіжі, засушені або оброблені іншим способом) — **90-94%** за 2005-2009 роки:
 - у 2009 році структура розподілилась наступним чином: група УКТЗЕД 0602 займала — 44%, а 0603 — 46%
 - у 2009 році структура інших живих рослин мала вигляд: рослини закритого ґрунту — 36%, рослини відкритого ґрунту (дерева, кущі та інші) — 34%, дерева, кущі та чагарники з їстівними плодами, виноград — 11%
 - у 2009 році структура свіжих зрізаних квітів мала вигляд: троянди — 36%, гвоздики — 28%, хризантеми — 18%
- основний постачальник живих рослин та продуктів квітництва протягом останніх років — **Нідерланди**, у 2009 році ця країна забезпечила **48%** продаж імпортного асортименту:
 - УКТЗЕД 0602: Нідерланди — 49%, Польща — 15%, Італія — 11%, Німеччина — 8%
 - УКТЗЕД 0603: Нідерланди — 49%, Еквадор — 15%, Туреччина — 11%, Колумбія — 8%

Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки

Дякую за увагу!